

بررسی ویژگی های روان سنجی مقیاس نگرش های ناکارآمد و مقایسه آن با مهارت های اجتماعی و خودکارآمدی تحصیلی در دانش آموزان دختر دبیرستانی

ریتا لیاقت^۱، زینب خانمحمدی^۲

^۱دکترای روانشناسی

^۲کارشناس ارشد روانشناسی (روانسنجی)، دانشگاه تهران مرکز، تهران

نویسنده مسئول:

زینب خانمحمدی

چکیده

مقدمه: پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگیهای روانسنجی مقیاس نگرش های ناکارآمد و مقایسه آن با خودکارآمدی تحصیلی و مهارتهای اجتماعی در دانش آموزان دختر دوره متوسطه شهر تهران که در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ مشغول تحصیل بوده اند صورت گرفت.

روش: نمونه ای تحقیق شامل ۴۰۰ دانش آموز مدارس متوسطه شهر تهران بود که به روش نمونه گیری تصادفی از مدارس تهران انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش عبارتند از: پرسشنامه نگرهای ناکارآمد و ایزمن وبک(das-26) و پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان جری جینگ و مورگان(1999) و پرسشنامه مهارتهای اجتماعی نوجوانان ایندریبیتن و فوستر(tiss) استفاده گردید. ابزارهای مورد استفاده از اعتبار و پایایی قابل قبولی برخوردارند. تحقیق از نوع همبستگی بود.

نتیجه گیری: نتایج به دست امده نشان داد که مقیاس نگرش های ناکارآمد از ویژگیهای روانسنجی خوبی برخوردار میباشد. بین نگرش های ناکارآمد با خودکارآمدی تحصیلی و مهارتهای اجتماعی رابطه معکوس و بین خودکارآمدی تحصیلی و مهارتهای اجتماعی رابطه مستقیم وجود دارد. ($p<0.001$).

کلمات کلیدی: نگرش های ناکارآمد، خودکارآمدی تحصیلی، مهارتهای اجتماعی نوجوانان.

مقدمه

یکی از شایعترین مشکلات جوانان و نوجوانان نگرش های ناکارآمد می باشد که با مهارت های اجتماعی و خودکارآمد تحصیلی آنها پیوند خورده است. از نظرالیل انسان ها گرایش نیرومندی برای کثفرکری دارند، از این نظر عقاید نامعقول و نگرش های ناکارآمد به بنیان های آشفته کننده رفتار تبدیل می شوند.

یکی از ویژگی های این افراد نگرانی آنها درباره ای اشتباهات خویش است و حتی وقتی به گونه ای مناسب عمل کنند. عملکرد خود را نامناسب ارزیابی می کنند (بانرجی، ۲۰۰۵، به نقل از بی طرف، شمیری، جوادی، ۱۳۸۹).

بر داشت یا تصور شخص از موقعیت های اجتماعی که احتمال دارد شخصیت او مورد سنجش و ارزیابی قرار گیرد. می تواند واقعی یا خیالی باشد. در واقع شخصی که به شدت دچار نگرش ناکارآمد است تصور می کند در هر موقعیت یا شرایط اجتماعی فرد یا افرادی به محض مواجه شدن با او رفتار و شخصیتش را مورد نقادی و ارزیابی خواهد داد و یا ممکن است رفتار کند که مورد تحقیر دیگران قرار گیرد و در فشار و مخصوصه باشد (افروز، ۱۳۸۶).

افراد با خود کارآمدی ضعیف با ارزیابی دلوایی و نگرانی های خود آزده خاطر شده و به توانایی ها و مهارت های خود با دیده شک و تردید می نگرد و پیش از تلاش برای حل مسئله انتشار شکست را دارند (بندورا، ۲۰۰۱). این نگرانی ها ممکن است ریشه د ر نگرش های ناکارآمد فرد در زندگی باشد در صورتی که افراد با خودکارآمدی بالا تمایل دارند تا انزواز خود را صرف تحلیل و حل مسائل کنند.

نگرش ناکارآمد می تواند مانع بروز یکسری از موقعیت ها در دوران زندگی اعم از تحصیل و مهارت اجتماعی می شود به همین علت خود کارآمدی تحصیلی که قضایت افراد از تحصیل خود می باشد (جری جنیگ و مورگان) و مهارت های اجتماعی که ارتباط سالم با موفقیت در اجتماع همراه باشد (ایندز و فوستر)، با نگرش های ناکارآمد در دانش آموzan دختر دبیرستانی مورد بررسی قرار می دهم پژوهش حاضر به دنبال یافتن پاسخ به بررسی ویژگی های روانسنجی مقیاس نگرش های ناکارآمد و مقایسه آن با خودکارآمدی تحصیلی و مهارت های اجتماعی در دانش آموzan دختر دبیرستانی می باشد.

روش

طرح پژوهش

با توجه به اینکه موضوع پژوهش حاضر «بررسی ویژگی های روانسنجی مقیاس نگرش ناکارآمد و مقایسه آن با خودکارآمدی تحصیلی و مهارت های اجتماعی» می باشد. در نتیجه طرح پژوهشی از نوع همبستگی است که گویاترین روش برای بررسی روابط می باشد.

ازمودنی ها

نمونه آماری پژوهش ۴۰۰ نفر از دانش آموzan دختر شهر تهران که در سال ۱۳۹۵ در دامنه سنی ۱۲ تا ۱۸ سال قرار گرفته اند، می باشند، افراد گروه نمونه به روش نمونه گیری خوشهای چند مرحله ای و به صورت تصادفی انتخاب شدند. انتخاب دانش آموzan به صورت تصادفی بوده و از ۴ مدرسه منطقه ۵ انتخاب شده است.

ابزارها

پرسش نامه نگرش های ناکارآمد

مقیاس نگرش ناکارآمد توسط بک و وایزمن در سال ۹۷۸ تنظیم گردیده است و روشی برای استنتاج و پیدا کردن فرضیه های خاموش است. این مقیاس بر مبنای نظر بک در مورد محتوای ساختار شناختی در افسرده‌گی تهیه شده است . این مقیاس از چهار خرده مقیاس موفقیت، کامل طلبی، نیاز به تأثیر دیگران، نیاز به راضی کردن دیگران و آسیب پذیری، ارزشیابی عملکرد می باشد. در این مقیاس پاسخ دهنده میزان موافقت یا مخالفت خود را با هر عبارت روی یک مقیاس ۷ نقطه‌ای لیکرت مشخص می کند، روش نمره گذاری DAS به این شکل است که هر پاسخ آن نمره ای از (۱) کاملاً مخالف تا (۷) کاملاً موافق قرار می گیرد. امتیازات عبارات را با یکدیگر جمع نموده که در اینصورت حداقل امتیاز ۲۶ و حداقل امتیاز ۱۸۶ خواهد بود.

نمره بین ۵۲ تا ۲۶ بیانگر میزان نگرش ناکارآمد در فرد در حد پایین است، نمره بین ۵۲ تا ۱۳۰ بیانگر میزان نگرش ناکارآمد در فرد در حد متوسط است. و نمره بالاتر از ۱۳۰ بیانگر میزان نگرش ناکارآمد در فرد در حد بالا می باشد. مطابق تحقیقات

مختلف میانگین نمرات بدست آمده برای افرادی سالم از ۱۱۹ تا ۱۲۸ گزارش شده است. از این رو این مقیاس می‌تواند آسیب پذیری هیجانی و توانایی و روانشناسی را مشخص نماید (به نقل از طهرانی زاده، رسول زاده، آزاد فلاح، ۱۳۸۴). بررسی‌های متعدد نشان داده است که DAS از پایایی، ثبات درونی و روایی همزمان بسیار عالی برخوردار است. در پژوهش ابراهیمی و موسوی (۱۳۹۱) همسانی درونی سوال‌های نسخه ۲۶ سوال‌های نسخه ۲۶ سوالی DAS از طریق آلبای کرونباخ برابر با ۰/۹۲ بدست آمد که بسیار مطلوب و قوی تراز نسخه ۴۰ سوالی است و نسبت به آلفای بدست آمده برای نسخه‌های کوتاه (برای مثال، چیکوتا و استیلز) (۲۰۰۴) که برابر با ۰/۸۵، ویج و همکاران، ۲۰۰۳ برابر با ۰/۸۶ کاویانی و همکاران (۱۳۸۴) برابر با ۰/۷۵ بدست آورند) مطلوب تر است.

پرسش نامه مهارت‌های اجتماعی

پرسش نامه مهارت‌های اجتماعی نوجوانان (TISS) توسط ایندربیتزن و فوستر (۱۹۹۲) ساخته شده است که از ۳۹ گویه و دو خردۀ مقیاس رفتارهای اجتماعی مطلوب (۲۰ سوال) و رفتارهای غیر اجتماعی (۱۹ سوال) تشکیل شده است. که به منظور بررسی میزان مهارت‌های اجتماعی در نوجوانان بکار می‌رود.
خرده مقیاس رفتارهای اجتماعی مطلوب شامل سوالات (۳-۶-۷-۹-۱۱-۱۳-۱۵-۱۷-۱۸-۲۴-۲۵-۲۶-۲۸-۲۹-۳۰-۳۳-۳۴-۳۴-۳۷-۳۸-۳۹-۴-۵-۱۰-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۷-۳۱-۳۲-۳۶) و خردۀ مقیاس رفتارهای غیر اجتماعی شامل سوالات (۱-۲-۴-۵-۸-۱۰-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۷-۳۱-۳۲-۳۶) می‌باشد.

نحوه ارزیابی مهارت‌های اجتماعی هر فرد توسط این پرسش نامه بدین صورت است که اگر فردی نمره اش بالاتر از میانگین باشد. دارای مهارت‌های اجتماعی بالا و اگر پایین تر از میانگین باشد، مهارت‌های اجتماعی پایین دارد، لازم به ذکر است که نمره ۹۸ بر اساس استاندارد به عنوان میانگین در نظر گرفته شده است. اعتبار این ازمون توسط ایندربیتزن و فوستر (۱۹۹۲)، ۰/۹۰ گزارش شده است.

ارجمندی (۱۳۸۳) با استفاده از آلفای کرونباخ پایایی این پرسش نامه ۰/۸۴ بدست آمد. پایایی این پرسش نامه که توسط ایندربیتزن و فوستر طراحی شده است. برای سنجش بخش منفی ۰/۷۲ بوده و ثبات درونی ۰/۸۸ گزارش شده است.

پرسش نامه خودکارآمدی دانش آموز

پرسش نامه خودکارآمدی دانش آموز جنیک و مورگان (۱۹۹۹) گستردۀ ترین سیاهه‌ی است که از سطوح گزارش خود به عنوان یک متغیر وابسته استفاده می‌کند. این ابزار دارای ۳۰ پرسش و سه خردۀ مقیاس استعداد، کوشش و بافت می‌باشد. خردۀ مقیاس استعداد شامل سوالات (۲-۶-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹) و خردۀ مقیاس کوشش شامل سوالات (۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹) می‌باشد. این پرسش نامه بر اساس مقیاس لیکرت (کاملاً مخالفم = ۱، مخالفم = ۲، موافقم = ۳، کاملاً موافقم = ۴) می‌باشد. در این پرسش نامه سوالات (۴-۵-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳) به صورت معکوس نمره گذاری می‌شود. بر اساس این تحلیل نمره‌های بدست آمده را جمع کرده و سپس بر اساس جدول زیر قضاوت می‌شود.

حد پایین نمره	حد متوسط نمرات	حد بالای نمرات
۳۰	۷۵	۱۲۰

- در صورتی که نمرات پرسش نامه بین ۳۰ تا ۵۲ باشد، میزان خودکارآمدی دانش آموز در جامعه ضعیف است.
- در صورتی که نمرات پرسش نامه بین ۵۲ تا ۷۵ باشد، میزان خودکارآمدی دانش آموز در جامعه در سطح متوسط است.

- در صورتی که نمرات پرسش نامه بالای ۷۵ باشد، میزان خودکارآمدی دانش آموز بسیار خوب است.
در ایران کریم زاده و محسنی (۱۳۸۵) روایی این مقیاس را از طریق تحلیل عاملی مطلوب گزارش کرده اند. پایایی این پرسش نامه با آزمون آلفای کرونباخ از نرم افزار SPSS به این صورت می‌باشد: خودکارآمدی دانش آموز : $\alpha = 0/796$ کوشش: $\alpha = 0/65$ - استعداد: $\alpha = 0/66$ - بافت: $\alpha = 0/60$.

روش تجزیه و تحلیل اماری

- ۱- استفاده از روش‌های آماری توصیفی {میانگین و انحراف معیار} برای توصیف ویژگیهای گروه نمونه و نمرات آزمون نگرشهای ناکارآمد و خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی آنان.
- ۲- استفاده از آلفای کرونباخ جهت برآورد اعتبار به معنای همسانی آزمون نگرشهای ناکارآمد و خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی .
- ۳- استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی برای مشخص کردن عاملهای آزمون نگرش ناکارآمد و تعیین روابط عاملی آن و تعیین تعداد عامل‌های تشکیل دهنده آزمون.
- ۴- استفاده از روش همبستگی پیرسون برای مطالعه رابطه بین مولفه‌های آزمون نگرشهای ناکارآمد و خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی.

یافته ها

پرسشنامه نگرش‌های ناکارآمد وايزمن و بک

جدول ۱: بررسی آماری سوال‌های پرسشنامه نگرش‌های ناکارآمد وايزمن و بک

واریانس	میانگین	کاملاً موافق مخالفم	سیار موافقم	اندکی موافقم	بی تفاوتم	اندکی مخالفم	سیار مخالفم	کاملاً مخالفم	تعداد	شماره سوال	خرده مقیاس
3.92	3.66	48	28	65	74	50	52	82	۳۹۹	۳	موقیع-کامل گلایی
3.86	2.62	28	23	26	43	34	63	183	400	۵	
3.92	3.13	33	24	55	49	49	67	123	400	۶	
3.85	3.21	34	28	45	65	48	69	111	400	۷	
4.03	3.40	40	31	55	61	50	60	103	۳۹۸	۸	
3.61	2.70	25	18	32	55	44	58	168	400	۹	
3.70	3.08	25	34	40	60	54	65	122	400	۱۰	
4.33	3.26	31	34	50	67	36	61	120	۳۹۹	۱۱	
4.42	3.70	53	41	64	58	39	50	95	400	۱۲	
3.86	4.09	58	42	66	82	63	30	58	۳۹۹	۱۵	
4.30	3.20	39	34	38	64	40	52	133	400	۱۷	
3.66	4.16	59	50	76	66	59	41	49	400	۲۱	
3.74	3.33	32	32	49	76	45	67	99	400	۲۳	
4.10	4.28	73	63	55	68	51	32	58	400	۱۸	بنز-د پید دیگران
4.15	3.71	49	38	63	71	45	43	91	400	۲۲	
4.11	3.84	56	40	60	72	50	44	78	400	۲۴	
3.44	4.68	97	45	72	95	34	23	34	۳۹۹	۲۵	
3.17	4.27	53	40	99	96	40	26	46	400	۱	بنز-د راضی کردن دیگران
3.76	4.08	51	54	81	63	51	41	59	400	۲	
4.28	3.63	48	40	60	64	39	54	95	400	۴	
3.59	3.82	45	32	69	98	43	43	70	400	۱۴	
3.41	4.25	53	62	69	87	52	31	46	۳۹۹	۱۶	
3.60	4.13	61	37	73	93	47	35	54	400	۱۳	آیینه‌پندزی-از زنایی عملکرد
3.68	4.35	72	58	64	68	64	31	43	400	۱۹	
3.84	4.22	66	50	74	72	46	38	54	400	۲۰	
4.37	4.35	97	43	48	77	42	36	57	400	۲۶	

- بیشترین میانگین را سوال ۲۵ (برایم بسیار مهم است دیگران راجع به من چگونه فکر می‌کنند) با میانگین ۴.۶۸ دارد.
  - کمترین میانگین را سوال ۵ (اگر شخصی تقاضای کمک بنماید نشانه ضعف اوست) با ۲.۶۲ دارد.
  - بیشترین پراکندگی را سوال ۱۲ (اگر شخصی را که دوست دارم به من علاقمند نباشد احساس می‌کنم آدم بی‌ارزش هستم) با واریانس ۴.۴۲ دارد.
  - کمترین پراکندگی را سوال ۱ (اگر مرتكب اشتباہی شوم مردم به من کمتر از آن چیزی که هستم می‌نگرنند) با واریانس ۳.۱۷ دارد.
  - میزان امتیاز پرسشنامه
- نموده گذاری پرسشنامه نگرش‌های ناکارآمد وایزمن و بک (پرسشنامه سوم) بصورت طیف لیکرت ۷ نقطه‌ای می‌باشد که بصورت جدول ۲ می‌باشد:

جدول ۲: نموده گذاری پرسشنامه نگرش‌های ناکارآمد وایزمن و بک

کاملا موافق	بسیار موافق	اندکی موافق	بی تفاوت	اندکی مخالف	بسیار مخالف	کاملا مخالف
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱

امتیاز کلی پرسشنامه برای هر یک از دانش‌آموزان پاسخ‌گو طبق نمره‌دهی بالا محاسبه شده است، بنابراین حداقل امتیاز ممکن ۲۶ و حداکثر ۱۸۲ خواهد بود. با توجه به دسته زیر در جدول ۴ فراوانی و درصد فراوانی امتیازات کسب شده آورده شده است.

- امتیاز کلی بین ۲۶ تا ۵۲ باشد، میزان نگرش‌های ناکارآمد دانش‌آموزان در این جامعه در حد پایین است.
- امتیاز کلی بین ۵۳ تا ۱۳۰ باشد، میزان نگرش‌های ناکارآمد دانش‌آموزان در این جامعه در حد متوسط است.
- امتیاز کلی بین ۱۳۱ تا ۱۸۲ باشد، میزان نگرش‌های ناکارآمد دانش‌آموزان در این جامعه در حد بالا است.

جدول ۳: توزیع فراوانی پاسخ دهنده‌گان بر حسب امتیاز پرسشنامه نگرش‌های ناکارآمد وایزمن و بک

سطح	میزان امتیاز	فراوانی	درصد
سطح پایین	26-52	9	۲
سطح متوسط	53-130	370	۹۳
سطح بالا	131-182	21	۵
جمع		400	۱۰۰

- همانطور که مشاهده می‌گردد ۹۳ درصد از دانش‌آموزان در سطح متوسط از میزان نگرش‌های ناکارآمد قرار گرفته‌اند.
  - اعتبار و روایی ازمون نگرشهای ناکارآمد:
- برای سنجش پایایی پرسشنامه حاضر از روش ضربی آلفای کرونباخ استفاده شد. مقدار آلفای کرونباخ به کمک نرم افزار SPSS بدست آورده شده است، مقدار آن برای ۲۶ سوال پرسشنامه برای هر یک از خرده مقیاس‌های در جدول آورده شده است.

جدول ۴: مقدار آلفای کرونباخ کلی

مولفه	تعداد	آلفای کرونباخ
موفقیت-کامل طلبی	13	.732
نیاز به تایید دیگران	4	.828
نیاز به راضی کردن دیگران	5	.897
آسیب‌پذیری-ارزشیابی عملکرد	4	.886
کل	26	.944

همانطور که مشاهده می‌شود مقدار آلفای کرونباخ برای هر یک از متغیرها بیشتر ۰.۷۰ است که مقدار بسیار خوبی می‌باشد. همین طور که مشاهده می‌شود مقدار آلفای کلی برای ۲۶ سوال پرسشنامه برابر ۰.۹۴۴ است که به عدد یک بسیار نزدیک است.

اعتبار سازه پرسشنامه نگوش‌های ناکارآمد وايزمن و بک

برای انجام تحلیل مؤلفه‌های اصلی از روش چرخش واریماکس استفاده شد. نتایج پس از چندین بار اجرای تحلیل عاملی با استفاده از روش‌های مختلف چرخش به منظور استخراج عامل‌های مناسب از نظر تعداد و محتوا و در نظر گرفتن شاخص-هایی مانند شاخص کفایت نمونه‌برداری ($KMO = 0.874$)، آزمون کرویت بارتلت ($\chi^2 = 1852/229$ ؛ $P < 0.0001$)، Bartlett، ارزش‌ویژه، درصد تبیین واریانس، بارعاملی بالاتر از ۰.۳ و با داشتن دست‌کم سه گوییه در یک عامل، مشخص شد که پرسشنامه از سه عامل اشیاع شده است. این سه عامل بروی‌هم در حدود ۴۸/۳۱۵ درصد واریانس را تبیین می‌کند.

جدول ۵: ارزش‌های ویژه و واریانس تبیین شده عوامل پرسشنامه نگوش‌های ناکارآمد وايزمن و بک

عامل	ارزش ویژه	درصد واریانس	درصد تراکمی
1	11.885	23.771	23.771
2	7.650	15.300	39.071
3	4.622	9.244	48.315

ارزش‌های ویژه ۳ عامل بزرگتر از یک است و درصد پوشش واریانس مشترک بین متغیرها برای این ۳ عامل بر روی هم ۴۸/۳۱۵ درصد کل واریانس متغیرها را تبیین می‌کند. افزون براین، مقدار KMO برابر با ۰/۸۷۴ و سطح معنادار بودن مشخصه آزمون کرویت بارتلت نیز ۰/۰۰۱ است. بنابراین، بر پایه هر دو ملاک می‌توان نتیجه گرفت که اجرای تحلیل عاملی براساس ماتریس همبستگی حاصل در گروه نمونه مورد مطالعه، قابل توجیه خواهد بود. علاوه بر این، برونداد اولیه نیز نشان می‌دهد که مقدار دترمینان ماتریس همبستگی، عددی غیر صفر است که نشان می‌دهد برپایه این داده‌ها می‌توان به استخراج عامل‌ها اطمینان کرد.

جدول ۶: بارهای عاملی پرسشنامه نگرش‌های ناکارآمد و ایزمن و بک

بار عاملی	شماره سوال	خرده مقیاس
.۷۶۵	۳	نگرش‌های ناکارآمد
.۷۳۹	۵	
.۷۴۴	۶	
.۷۷۰	۷	
.۷۵۵	۸	
.۷۳۷	۹	
.۷۴۵	۱۰	
.۷۴۳	۱۱	
.۷۶۰	۱۲	
.۷۴۴	۱۵	
.۷۵۲	۱۷	
.۷۳۵	۲۱	
.۷۳۶	۲۳	
.۷۷۴	۱۸	
.۷۳۸	۲۲	
.۷۴۳	۲۴	
.۷۷۰	۲۵	
.۷۶۵	۱	نگرش‌های ایزمن
.۷۴۹	۲	
.۷۵۹	۴	
.۷۳۷	۱۴	
.۷۳۹	۱۶	
.۷۴۳	۱۳	نگرش‌های خودکارآمدی
.۷۴۹	۱۹	
.۷۴۵	۲۰	
.۷۶۳	۲۶	

جدول ۷: رابطه بین نگرش‌های ناکارآمد و خودکارآمدی تحصیلی

نگرش‌های ناکارآمد		نگرش‌های ناکارآمد
نگرش‌های ناکارآمد	مقدار همبستگی پیرسون	
مقدار احتمال	تعداد	
- .583	1	خودکارآمدی
.000		
400	400	
1	- .583	تحصیلی
	.000	
400	400	

با توجه به جدول ۷ مقدار احتمال برابر 0.000% و این مقدار از سطح معنی داری $\alpha = 0.01$ کوچکتر است بنابراین فرض صفر یعنی $\rho = 0$ که فرض عدم وجود همبستگی بین دو متغیر می‌باشد، رد می‌شود پس می‌توان گفت. بنابراین بین نگرش‌های ناکارآمد و خودکارآمدی تحصیلی رابطه‌ای وجود دارد.

با توجه به مقدار همبستگی پیرسون و علامت آن می‌توان نتیجه گرفت نوع رابطه معکوس است یعنی هرچه میزان نگرش‌های ناکارآمد دانش‌آموزان بیشتر باشد، خودآمدی تحصیلی کمتر است. می‌دانیم مقدار همبستگی پیرسون قدر مطلق آن عددی در بازه [۰،۱] می‌باشد و هر چه مقدار قدر مطلق آن به یک نزدیکتر باشد میزان همبستگی بیشتر است در اینجا قدر مطلق مقدار همبستگی ۰/۵۸۳ بدست آمده است که مقدار متوسطی است.

جدول ۸: رابطه بین نگرش‌های ناکارآمد و مهارت‌های اجتماعی

مهارت‌های اجتماعی	نگرش‌های ناکارآمد		
- .744	1	مقدار همبستگی پیرسون	نگرش‌های ناکارآمد
.000		مقدار احتمال	
400	400	تعداد	
1	-.744	مقدار همبستگی پیرسون	مهارت‌های اجتماعی
	.000	مقدار احتمال	
400	400	تعداد	

با توجه به جدول ۸ مقدار احتمال برابر ۰/۰۰۰۰۰ و این مقدار از سطح معنی داری $\alpha = 0.01$ کوچکتر است بنابراین فرض صفر یعنی $\rho = 0$ که فرض عدم وجود همبستگی بین دو متغیر می‌باشد، رد می‌شود پس می‌توان گفت. بنابراین بین نگرش‌های ناکارآمد با مهارت‌های اجتماعی رابطه ای وجود دارد.

با توجه به مقدار همبستگی پیرسون و علامت آن می‌توان نتیجه گرفت نوع رابطه معکوس است یعنی هرچه میزان نگرش‌های ناکارآمد بیشتر باشد، مهارت‌های اجتماعی کمتر است. می‌دانیم مقدار همبستگی پیرسون قدر مطلق آن عددی در بازه [۰،۱] می‌باشد و هر چه مقدار قدر مطلق آن به یک نزدیکتر باشد میزان همبستگی بیشتر است در اینجا مقدار قدر مطلق همبستگی ۰/۷۴۴ بدست آمده است که نسبتاً خوب است.

جدول ۹: رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی

مهارت‌های اجتماعی	خودکارآمدی تحصیلی		
.489	1	مقدار همبستگی پیرسون	خودکارآمدی تحصیلی
.000		مقدار احتمال	
400	400	تعداد	
1	.489	مقدار همبستگی پیرسون	مهارت‌های اجتماعی
	.000	مقدار احتمال	
400	400	تعداد	

با توجه به جدول ۹ مقدار احتمال برابر ۰/۰۰۰ و این مقدار از سطح معنی داری $\alpha = 0.01$ کوچکتر است. بنابراین بین خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی رابطه ای وجود دارد.

با توجه به مقدار همبستگی پیرسون و علامت آن می‌توان نتیجه گرفت نوع رابطه مستقیم است. در اینجا مقدار همبستگی ۰/۴۸۹ بدست آمده است که نسبتاً متوسط است.

نتیجه گیری

نتایج این پژوهش بیانگر این است که این پرسشنامه از اعتبار وروایی خوبی برخوردار میباشد و بین نگرش‌های ناکارامد و مهارت‌های اجتماعی و خودکارآمدی تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد.
پرسشنامه نگرش‌های ناکارآمد از اعتبار روایی کافی برخوردار است. مقدار آلفای کرونباخ برای هر یک از متغیرها بیشتر ۰.۷ است که مقدار بسیار خوبی می‌باشد. همین طور که مشاهده شد مقدار آلفای کلی برای ۲۶ سوال پرسشنامه برابر ۰.۹۴۴ است که به عدد یک بسیار نزدیک است.

بین نگرش‌های ناکارآمد و خودکارآمدی تحصیلی رابطه ای وجود دارد. رابطه این دو متغیر نگرش‌های ناکارامد و خودکارآمدی تحصیلی با آزمون پیرسون مورد بررسی قرار گرفت نتایج با توجه به سطح معناداری نشان می‌دهد بین نگرش‌های ناکارامد و خودکارآمدی تحصیلی تفاوت معناداری وجود دارد. هرچه میزان نگرش‌های ناکارآمد دانش‌آموزان بیشتر باشد، خودآمدی تحصیلی کمتر است.

بین نگرش‌های ناکارآمد با مهارت‌های اجتماعی رابطه ای وجود دارد. رابطه بین نگرش‌های ناکارآمد و مهارت‌های اجتماعی با آزمون آماری پیرسون مورد بررسی قرار گرفت نتایج با توجه به سطح معناداری نشان می‌دهد بین نگرش‌های ناکارآمد با مهارت‌های اجتماعی تفاوت وجود داشت. بدین معنی که بین نگرش‌های ناکارآمد با مهارت‌های اجتماعی رابطه معکوس مشاهده شده است. یعنی هرچه میزان نگرش‌های ناکارآمد بیشتر باشد، مهارت‌های اجتماعی کمتر است.

بین خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی رابطه ای وجود دارد. رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی با آزمون آماری پیرسون مورد بررسی قرار گرفت نتایج با توجه به سطح معناداری نشان می‌دهد بین خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های اجتماعی رابطه مستقیم وجود دارد. نوع رابطه مستقیم است یعنی هرچه میزان الگوهای ذهنی افراد بیشتر باشد، ارتقا برنده کارفرما بیشتر خواهد بود.

منابع و مراجع

- ۱- امرالله ابراهیمی وسیدغفور موسوی وقمی وامینی (۱۳۹۱) ویژگیهای روانسنجی مقیاس نگرشهای ناکارامدد بیماران مبتلا به اختلالات خلقی مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی ایلام دوره بیست و یکم.
- ۲- ابراهیمی(۱۳۹۱) ویژگیهای روانسنجی مقیاس نگرشهای ناکارامدد بیماران اختلالات خلقی.
- ۳- افروز ۱۳۸۶ (تأثیر اموزش مهارت‌های اجتماعی بر سازگاری اجتماعی) روانشناسی ۳۹، سال دهم، شماره سوم.
- ۴- امرالله ابراهیمی وهمکاران (۱۳۸۶) سهم میاس نگرشهای ناکارامدد خردۀ مقیاس‌های سلامت عمومی درپیش بینی ونسبت ابتلا به افسردگی. مجله دانشگاه علوم پزشکی شهر کرد.
- ۵- ایندریبیترن وفوستر(۱۹۹۲) پرسشنامه مهارت‌های اجتماعی. تهیه شده از سایت مادسیج.
- ۶- بافرجی ۲۰۰۵ به نقل از بی طرف وشعیری وجودی(هراس اجتماعی وسبکهای والدگری وکمالگرایی) . تهران، هسته ی مشاوره و سازمان، انجمن روانپزشکی آمریکا.
- ۷- بندورا(۲۰۰۱) تقليديو يادگيري اجتماعي ترجمه شعبي.
- ۸- جري جينگ ومورگان. (۱۹۹۹) پرسشنامه خودکارآمدی تحصيلي. تهیه شده از سایت مادسیج.
- ۹- کاویانی، ح؛ حاتمی، ن؛ جواهری، ف. (1387). اثر کاهنده شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی بر افکار خود آیندی نگرشهای ناکارآمد. مجله پژوهش در سلامت روانشناسی.
- ۱۰- شريفی، حسن پاشا؛ شريفی، نسترن (۱۳۸۵). روش های تحقيق در علوم.
- ۱۱- كريمي (۱۳۷۹) روانشناسی اجتماعي. تهران، کتاب ارجمند.
- ۱۲- طهراني زاده، مريم. رسول زاده طباطبائي، کاظم. آزاد فلاح، پرويز. بررسی مقایسه ايي نگرشهای ناکارآمد در دختران فراری و عادي. (1384). فصلنامه علمی پژوهشی رفاه اجتماعی، سال پنجم.
- 13- Beck AT, Rush AJ, Shaw BF, Emery G, (1979). Depressogenic assumptions. (eds.) Beck AT, Rush AJ, Shaw BF, Emery G, Cognitive therapy of depression. New York: Guilford Press 244- 71.
- 14- Beck, A. , Wright, F. , Newman, C. Liese, B. (1993). Cognitive Therapy of Substance Abuse, New York: Guildford Press.
- 15- Ellis, A. & Dryden, w. (1996). The practice of rational emotive behavior therapy. New York: Springer.
- 16- Ciarrochi, J. (2004). Relationships between dysfunctional beliefs and Positive and negative indices of well- being: A critical evaluation of the common beliefs survey- 111. Journal of Rational Emotive & Cognitive- Behavior Therapy. 22 (3), 171- 188.